

Abbaye's Statement? Establishing the Proper Text and Context

By: HESHEY ZELCER

In the printed version of our Gemara we find the following:

אביי מסדר מערכה משמיה דגמרא ואליבא דאבא שאול מערכה גדולה קודמת
למערכה שניה של קטורת מערכה שניה של קטורת קודמת לסידור שני גזירי עצים
וסידור שני גזירי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי ודישון מזבח הפנימי קודם
להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודם לדם התמיד ודם התמיד קודם להטבת
שתי נרות והטבת שתי נרות קודם לקטורת וקטורת קודם לאברים ואברים למנחה
ומנחה לחביתין וחביתין לנסכין ונסכין למוספין ומוספין לבזיכין ובזיכין לתמיד של
בין הערבים שנאמר (ויקרא ו) והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל
הקרבת כולן (יומא לג עמוד א)¹

¹ *The Koren Siddur: American Edition* (Jerusalem: Koren, 2009) p. 48 translates the *siddur* version of this text as follows: “Abaye related the order of the daily priestly functions in the name of tradition and in accordance with Abba Shaul: The large pile [of wood] comes before the second pile for the incense; the second pile for the incense precedes the laying in order of the two logs of wood; the laying in order of the two logs of wood comes before the removing of ashes from the inner altar; the removing of ashes from the inner altar precedes the cleaning of the five lamps; the cleaning of the five lamps comes before the blood of the daily offering; the blood of the daily offering precedes the cleaning of the [other] two lamps; the cleaning of the two lamps comes before the incense-offering; the incense-offering precedes the burning of the limbs; the burning of the limbs comes before the meal-offering; the meal-offering precedes the pancakes; the pancakes come before the wine-libation; the wine-libation precedes the additional offerings; the additional offerings come before the [frankincense] censers; the censers precede the daily afternoon offering; as it is said, “On it he shall arrange burnt-offerings, and on it he shall burn fat of the peace-offering” – “on it” [the daily offering] all the offerings were completed.”

Heshey Zelcer, a businessman, is the author of *Companion Mishnayot: Tractate Niddah* (1994) and *A Guide to the Jerusalem Talmud* (2002).

Despite the introductory sentence, which seems to attribute the above text² to Abbaye, it has all the hallmarks of a *beraita* (a Tannaic text): its language is in Hebrew; its style is Mishnaic (more on this later); and most important of all, the Gemara treats it as a *beraita* by explaining, point by point, the order advocated by each of the fourteen pairs of Temple functions.³ Was this statement authored by Abbaye, or is Abbaye quoting an earlier statement, perhaps a *beraita*?

There are other issues with *The Text*. R. Yaakov ben Asher (d. 1340) rules in his *Tur* that *The Text* is to be said as part of the morning prayers.⁴ Indeed an early *siddur* from the incunabula (1490) shows *The Text* as part of the daily morning prayers.⁵ The reason we

² Throughout this article we refer to the text generically as “*The Text*,” as “*The Gemara Text*” when we refer to how it appears in *Yoma* 33a, and as “*The Siddur Text*” when we refer to how it appears in our *siddurim*.

³ The pairs can be visualized easier as they are laid out, one per line, toward the end of this article.

⁴ *Tur* in *Orah Hayyim* 48 rules that it is appropriate to say this as part of the daily prayers, ...וּטוֹב לומר אחריה סדר המערכה שזה נוסחה... See also *Beit Yosef* *ibid.*; *Shulhan Arukh, Orah Hayyim* 48.

⁵ Although we do not find this text in the *Shaharit* prayers of *Seder Rav Amram Gaon* (d. 875), we do find it in his *Seder Ma'amadot* section: וְקוֹרֵין הַלְכָה. וְנִשְׁלְמָה פְרִים שִׁפְתֵינוּ בְתִשְׁלוֹם פְּרֵי קִרְבָנוֹתֵינוּ. וְזוֹ הִיא סִידוּרָה שֶׁל מַעֲרָכָה. אַבְי אָבִי מְסַדֵּר מַעֲרָכָה מִשְׁמִיָּה דְגַמְרָא וְכוּ', עַד וְעֵלִיָּה הַשְּׁלֵמוֹ כֹּל הַקִּרְבָנוֹת כֹּלן. There is a cautionary statement at the end of the *Ma'amadot*, however, that the recitation of the *ma'amadot* is not an obligation for everyone, וְזֶה הַמְנַהֵג הַנִּכּוֹן לְנֶהֱגַ, הַיְחִידִים אֲנִשֵׁי מַעֲשֶׂה, וְהַצְבוּר אֵין נוֹהֲגִין כֵּן, שְׁלֵא יִתְבַטֵּל אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר הֵמֶם עוֹשִׂים וּמְקַצְרִים.

For an overview of early *siddurim* (e.g., R. Amram and R. Saadiah Gaon) and their influence on the development of *siddurim* in various countries see Idelsohn, A.Z. *Jewish Liturgy and its Development* (NY: HUC, 1956).

In the first edition of *Sefer ha-Eshkol* of Abraham ben Isaac of Narbonne (Rabi Abad) c. 1110–1179 published by R. Tzvi Binyamin Auerbach in 1869 we find on p. 7-8: וְרַבְנּוֹ אֵלֵיהּ הִזְקֵן ז"ל תִּקֵּן סֵדֵר לִז' יְמֵי הַשְּׁבוּעָה שִׁיקְרָא בְּכֹל יוֹם. מִתּוֹרַת נְבִיאִים וְכַתּוּבִים וְסֵדֵר הַמַּעֲרָכָה הַכּוֹלֵל כֹּל עֲבוּדוֹת שֶׁהֵיוּ בְּמִקְדָּשׁ וּפְרִשׁוּתֵיהֶן וְהוּא אֵלֵיהּ רַבְּבֵינוּ עֲלִיָּהוּ. In his commentary *Nahal Eshkol* Auerbach identifies Rabbeinu Eliyahu והוּא אֵלֵיהּ רַבְּבֵינוּ עֲלִיָּהוּ וְכַתּוּבִים וְסֵדֵר הַמַּעֲרָכָה הַכּוֹלֵל כֹּל עֲבוּדוֹת שֶׁהֵיוּ בְּמִקְדָּשׁ וּפְרִשׁוּתֵיהֶן וְהוּא אֵלֵיהּ רַבְּבֵינוּ עֲלִיָּהוּ. In the Shalom Albeck edition completed by his son H̄anokh in 1935–1938 (Jerusalem: Vagshal 1984), however, the entire ref-

recite this in our prayers is based on *Menahot* 110a, that whoever involves himself in the study of sacrifices, it is as if he offered up those sacrifices.⁶ Old printed *siddurim* (i.e., from 1490 – 1735) that follow Sephardic prayer rites generally contain *The Text*,⁷ while those that follow Ashkenazik prayer rites do not.⁸ To this day communities that trace their ancestry to Germany (Ashkenaz) do not have this text in their *siddurim*.⁹ The question, however, is why the Tur ruled that *The Text* is to be incorporated into the *siddur* since, according to Rambam,¹⁰ the order of the priestly functions specified therein is not in accordance with halakhah.¹¹

There are other anomalies: there are grammatical errors in *The Gemara Text*; the style is inconsistent; and *The Siddur Text* is substantially different from *The Gemara Text*.

In this article we grapple with these anomalies and show that *The Gemara Text* is in fact expertly crafted in accordance with Mishnaic style, and that the recitation of *The Text* conveys a mood that is reminiscent of the *kobanim* functioning in the Temple. We will also, based on existing manuscripts and other methods, attempt to establish the original form of *The Gemara Text*.

erence to the *Seder ha-Ma'arakha* cited above is missing on p. 10. See EJ 2:147 on the controversy regarding the Auerbach edition.

⁶ קבלו חז"ל, שבזמן שאין בית המקדש קיים ואין יכולין להקריב קרבנות, מי שעוסק בהן ובפרשיותיהן, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריבום, ולכן יש אומרים גם כן סדר המערכה מטעם זה, והוא מה שנשפשט המנהג בימינו לומר בכל יום 'אביי הוי מסדר' וכו'. (משנה ברורה סי' מח ס"ק א)

⁷ See for example PrSi1490; PrSi1524; and PrSi1712. (See the last page of this article for the abbreviations used herein for the manuscripts and printed editions of the Talmud and the Siddur.)

⁸ See for example PrSi1519; PrSi1560; PrSi1597; PrSi1616; PrSi1691; and PrSi1713.

⁹ See for example *The Hirsch Siddur: The Order of Prayers for the Whole Year*, Translation and Commentary by Samson Raphael Hirsch (Jerusalem and New York: Feldheim, 1969).

¹⁰ See Rambam, *Hilkhot Temidin u-Musafin* 6:3 and *Kesef Mishnah* ibid. *Sefer Mitzvot Gadol* 192 also rules against Abba Shaul's order.

¹¹ R. Amram Gaon, who lived before Rambam, included this text in the *Seder Ma'amadot*. See fn. 5 above. Perhaps this was a justification for subsequently including it in the morning prayers.

Grammatical Errors

There appear to be three grammatical errors in *The Gemara Text*:

1. In the phrase והטבת חמש נרות קודם the gender is inconsistent. It should read והטבת חמש נרות קודמת.
2. In the phrase והטבת שתי נרות קודם the gender is inconsistent. It should read והטבת שתי נרות קודמת.
3. In the phrase וקטורת קודם לאברים the gender is inconsistent. It should read וקטורת קודמת לאברים.

What may have caused these errors to find their way into the printed version of our Gemara?

Two versions of the *The Text* in our Gemara:

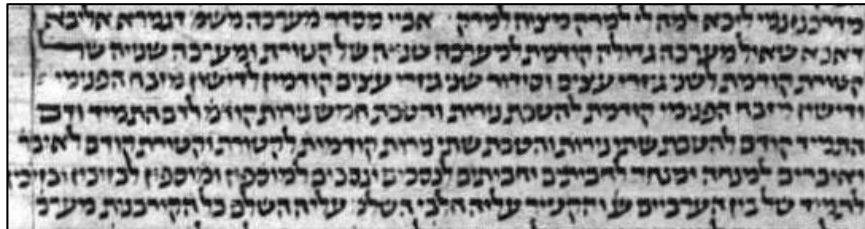
Before we address these grammatical errors it is important to note that although *The Text* appears only once in the Gemara, we can recreate a second version of *The Text* by piecing together the various parts of *The Text* referred to by the Gemara as it analyzes them in *Yoma* on pp. 33a through 34a. Among the differences in the two versions are the following:

<i>The Gemara Text</i> (T1)	<i>The Gemara Text as Recreated From the Parts</i> (T2)
והטבת חמש נרות קודם	והטבת חמש נרות קודמת
וקטורת קודם לאברים	וקטורת לאברים

When we look at the secondary version of *The Gemara Text*, T2, we notice that two of the three grammatical errors are gone. What may have caused these errors to slip into the main text of The Gemara? An examination of Gemara manuscripts provides a clue. Munich manuscript MsTbM95 reads וקטרת קודמ' and והטבת שתי נרות קודמ'. Similarly the London manuscript MsTbL reads והטבת חמש נרות קודמ' (see below).¹² It is easy to imagine how someone typesetting

¹² The abbreviation is actually noted by a diacritical mark above the ך.

the Gemara from these manuscripts could have missed the abbreviation and typeset the word as קודם instead of קודמת (or קודמות¹³).

MsTbL: London, British Library, Harley 5508

Inconsistent Style

There are fourteen pairs of priestly functions about which *The Text* tells us that one preceded the other. Of these, the first eight pairs of functions are separated by the word קודם or קודמת, and the next six pairs are not. What accounts for this strange style? The answer is that the first eight pairs utilize one style while the next six use a different style, both of which are used by the Mishnah. An example of the first style where קודמין/קודמת/קודם is repeated for each pair is found in *Zevahim* 10:1:

י,א כל התדיר מחברו, קודם את חברו: התמידין קודמין את המוספין, מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש, ומוספי ראש חודש קודמין למוספי יום טוב של ראש השנה: שנאמר "מלבד עולת הבוקר, אשר לעולת התמיד--תעשו את אלה" (במדבר כח,כג).

Another example of this style is found in *Zevahim* 10:2:

י,ב כל המקודש מחברו, קודם את חברו: דם חטאת קודם לדם עולה, מפני שהוא מרצה. אברי עולה קודמין לאימורי חטאת, מפני שהן כליל לאישים. חטאת קודמת לאשם, מפני שדמה ניתן על ארבע קרנות ועל היסוד. אשם קודם לתודה ולאיל נזיר, מפני שהוא קודשי קודשים. תודה ואיל נזיר קודמין לשלמים, מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעונין לחם. שלמים קודמין לבכור, מפני שהן טעונין מתן ארבע סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק.

¹³ The manuscript here seems to be employing unusual Hebrew grammar. It reads קודמין follows the gender and amount of קודמות שתי נרות והטבת שתי נרות קודמות, and וסידור שני גיזרי עצים קודמין follows the gender and amount of קודמות שתי נרות and not of הטבת שתי נרות קודמות. Similarly, קודמת follows the gender and amount of שתי נרות and not of הטבת שתי נרות קודמת. I thank David Guttmann for bringing this to my attention.

There is, however, another way that pairs of items are presented in which the word *kodem* appears only once, at the beginning of the list, as in *Horiyot* 3:8:

ג,ח כוהן קודם ללוי, לוי לישראל, ישראל לממזר, וממזר לנתין, ונתין לגר, וגר לעבד משוחרר. אימתי, בזמן שכולן שוין; אבל אם היה ממזר תלמיד חכמים, וכהן גדול עם הארץ--ממזר תלמיד חכמים קודם לכהן גדול עם הארץ.

Why does the Mishna sometimes use קודמת/קודם to separate phrases and other times not? The answer is that when phrases are long it is necessary to insert קודמת/קודם to indicate to the reader where one phrase ends and the next begins. When the phrases are short, however, קודמת/קודם is needed only once, to set the pattern. The reader can then easily recognize subsequent pairs by the initial ו of the first word and the initial ל in the second word of each subsequent pair. Our *beraita* uses both of these methods. The first eight pairs contain multi-word phrases and thus קודמת/קודם is used to indicate where one phrase ends and the next starts. The first items in each of the next six phrases, however, are all made up of a single word and thus there is no need for the קודמת/קודם separator; the ו and ל separators suffice.¹⁴

Now that we have defined the structure of *The Text* as it appears in the Gemara, let us compare it with *The Text* in our contemporary *siddurim*.¹⁵

The Text in our Popular Contemporary Siddurim

The Text in popular contemporary *siddurim* reads as follows:¹⁶

¹⁴ Similarly in *Ma'aser Sheni* 5:1 we find כרם רבעי מציינין אותו בקוזות אדמה ושל ושל עורלה בחרסית ושל קברות בסיד ושל עורלה בחרסית ושל קברות בסיד ושל מציינין אותה because the ושל and ב indicators suffice to separate the two items in each pair. See also *Orlah* 2:3 העורלה מעלה את הכלאיים והכלאיים את העורלה והעורלה את העורלה where the implied word מעלה is omitted in the second and third pairs.

¹⁵ It should also be noted that the use of שנאמר and a biblical proof-text following the last item in a list is another common literary characteristic of the Mishnah.

¹⁶ See for example, ArtScroll's *Siddur Tefillas Hashalem*, p. 21.

אביי הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא, ואלבא דאבא שאול, מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת, ומערכה שניה של קטרת קודמת לסדור שני גזרי עצים, וסדור שני גזרי עצים קודם לדשון מזבח הפנימי, ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות, והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד, ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות, והטבת שתי נרות קודמת לקטרת, וקטרת קודמת לאברים, ואברים למנחה, ומנחה לחבתין, וחבתין לנסכין, ונסכין למוספין, ומוספין לבזיכין, ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים. שנאמר, וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים, עליה השלם כל הקרבנות כלם:

That *The Siddur Text* is different from *The Gemara Text* should not surprise us. When text from the Gemara gets incorporated into the *siddur* it often appears with various changes.¹⁷

Some of the differences between *The Gemara Text* and *The Siddur Text* are as follows:

גמרא	סידור
אביי מסדר מערכה	אביי הוה מסדר סדר המערכה
ובזיכין לתמיד של בין הערבים	ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים
שנאמר (ויקרא ו) והקטיר עליה חלבי השלמים	שנאמר, וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים

The three previously noted grammatical errors in the *The Gemara Text* were not carried over to the text in our contemporary popular *siddurim*. *The Siddur Text* reads:

והטבת חמש נרות קודמת
והטבת שתי נרות קודמת
וקטרת קודמת לאברים

What about the last phrase in *The Gemara Text* ובזיכין לתמיד של קודמין? Should its two phrases be separated with the word קודמין as in the *siddur*, or without the word as stated in the Gemara? Based on the styles we analyzed earlier it should probably be left out, because in the pair ... ובזיכין לתמיד it is clear where the first phrase ends and the next starts.

¹⁷ Responding to a question concerning the text of *pitum ha-ketoret* in the *siddur*, Radbaz answers "צריכים אתם לדעת כי ברייתא זו אינה שנוייה בשום מקום ובלשון זה, אלא מסדרי התפלות חבירוה מפסקי ברייתות שנויות" (שו"ת רדב"ו אלף ק"ט) I thank Aaron Sonnenschein for this and other sources.

There is, however, another style utilized in the Mishnah in which a word that applies to each item in the list is written twice: in the first phrase and the last. We do not have such an example for the word קודם but we do see this style with a different phrase in the first Mishnah in *Kelayim*:

החיתים והזונין, אינן כלאים זה בזה. השעורים ושיבולת שועל, והכוסמין והשיפון,
הפול והספיר, והפורקדן והטופח, ופול הלבן והשעועית--אינן כלאים זה בזה.

Notice that the phrase אינן כלאים זה בזה appears only at the beginning of the list and at the end, although it applies to all the items in the Mishnah.

R. Hartman in his commentary on Maharal¹⁸ suggests similarly that the last usage of קודמין in our *beraita* (as found in our *siddurim*) is a stylistic device used to indicate to the reader that it is the last item in the list, although Hartman notes that קודמין is not in *The Gemara Text*.

This leads us to the extra word הוה inserted into our *siddur*. None of the Gemara manuscripts available to us have this word. This does not mean that there was never a manuscript that had this word. It means simply that we have no manuscript evidence for it.¹⁹ There is, however, a possible problem with this word. If the last letter of אביי is pronounced together with the word הוה the reader would be enunciating God's name (the Tetragrammaton). Some suggest that we should therefore omit the word הוה²⁰ while others suggest that we ought to pause between the words אביי and הוה.²¹ R. Ovadia Yosef rules, however, that since the pronunciation of God's name is inadvertent there is no problem.²² What makes this inser-

¹⁸ מהר"ל דרך חיים למסכת אבות כרך ראשון דף קכו.

¹⁹ In response to a letter to *ha-Maor* printed in vol. 28, no. 4, Nissan 5736 the editor admits he has no idea from where the extra words of the *siddur* originated (הל' הנא' בכל הסידורים אביי הוה מסדר סדר וכו' איני יודע מהיכן לקוח).

²⁰ אני אומר 'אביי היה המסדר', ולא 'הוה' בוא"ו כי אני חושש שאולי יהיה משמעות מעין אמירת שם הוי"ה ברוך הוא וברוך שמו (אשל אברהם סי' מח).

ביומא דף לג ובטור ליתא תיבת 'הוה', אלא 'אביי מסדר' וכו' וכן נכון לומר, כדי שלא תצטרף הו"ד של 'אביי' עם 'הוה', ויהיה קורא השם באותיותיו (כף החיים או"ח סי' מח אות א).

²¹ In the word הוה is within parentheses the word סדור אשי ישראל ע"פ מרן הגר"א.

²² ז. אביי "הוה" מסדר סדר המערכה. בש"ס (יומא לג א) לא גרסינן לתיבה "הוה", וכן הוא בטור ובית יוסף (סימן מח). אבל ברוב ככל הסידורים ישנה לתיבה הוה. וכן הוא בנגיד ומצוה (דף י ע"א) ובשלמי צבור (דף סב ע"ד). ובמנחת אהרן (כלל י' סימן יט). ועוד. (וע' בשו"ת

tion of הוה into *The Siddur Text* a bit ironic is that Abba Shaul is quoted in *Avodah Zarah* as saying that, included with “those who have no share in the World to Come” is: ההוגה את השם באותיותיו, one who pronounces God’s name. Knowing Abba Shaul’s explicit objection to the pronunciation of God’s name, why would anyone intentionally add this word to the introduction to a text associated with Abba Shaul?

Now since Abba Shaul’s name is mentioned in association with our *beraita*, what exactly was his role in its formulation?

Who Authored *The Gemara Text*?

When the Gemara in *Yoma* 33a introduces out text it states: “אביי מסדר מערכה משמיה דגמרא ואליבא דאבא שאול, *Abbaye mesader* the arrangement [of the Temple functions] in the name of the *gemara* and in accordance with Abba Shaul.”

To properly understand what role, if any, Abbaye had in creating *The Gemara Text* it is important to define the meaning of both “מסדר” and “משמיה דגמרא.”

מסדר: The word מסדר appears fourteen times in the Gemara. Most of the time it means simply that someone who knew a certain text “recited” it. For example, in *Eruvin* 21b we find אמר ליה רב חסדא להווא מדרבנן דהוה קא מסדר אגדתא קמיה. In *Yoma* 38b we have a very similar statement: אמר ליה רבינא להווא מרבנן דהוה מסדר אגדתא קמיה. In *Bezah* 16b we find ההוא סמיא דהוה מסדר מתניתא קמיה דמר שמואל. Here Rashi explains שהיה יודע משניות בגרסא ומחזר עליהן לפני מר שמואל שהיו אמר ליה אביי להווא מרבנן. ²³ In *Megillah* 27a we find דהוה מסדר מתניתא קמיה דרב ששת. Similarly, in the balance of the cases

יוסף אומץ סימן נא). ושמעתי שיש מקפידים להשמיט תיבת הוה, כדי שלא תצטרף תיבה זו עם היו”ד שבסוף תיבת אביי, והוה ליה כהוגה שם ה’ באותיותיו, ויש שכתבו שצריך להפסיק בין אביי לתיבת הוה, מטעם הנ”ל. וכ”כ בסידור אהלי יעקב לראש השנה (דף עג סע”ב). וע”ע בבן איש חי (פרשת מקץ אות ט’). ע”ש. ומיהו נראה שאין להקפיד על זה, לפי מ”ש התוס’ שבועות (לח א) וז”ל: באלף דל”ת, ביו”ד ה”א, אע”ג דההוגה את השם באותיותיו אין לו חלק לעוה”ב, שמא כיון שאינו מתכוין לשם מותר... (שו”ת יביע אומר חלק ח-או”ח סימן יא).

²³ In addition to the sources listed in the body of the article we have the following: *Berakhot* 10a and 13a, *Shabbat* 12b, *Rosh Ha-Shanah* 35a, *Yoma* 14b and 33a, *Ta’anit* 8a (twice), *Megillah* 18b, and *Kiddushin* 66a.

"מסדר" does not usually mean "created" or "established" but merely "recited."

משמיה גמרא: Rashi on 33a explains that משמיה דגמרא means Abbaye is stating the order of the daily Temple functions based on "the entire assembly of the Sages *de-bei midrasha*."²⁴ Earlier on 14a on the same statement Rashi elaborates, "A statement accepted by the entire *yeshiva* who received it from their teachers."²⁵ It is thus clear that this statement was not made up by Abbaye but was already accepted in the study hall based on what its students were taught by their teachers.²⁶

In *Nazir* 38b Rav Papa challenges a statement made by Abbaye by intentionally misquoting a *beraita*. Rav Papa explains that he did this because אגא סבר לאו גמרא היא בידיה והדר ביה ולא ידענא דגמרא היא בידיה, "I thought that [Abbaye] does not have a *gemara* in his hand (Rashi *ibid.* defines "*gemara*" as "from his teacher") and that he would therefore back away from his statement, and I did not know that he does have a *gemara* in his hand." This again indicates that attributing a statement to *gemara* means the person did not make up the statement but had it passed down to him by his teacher.

In *Yevamot* 86a we have a question מ"ט דר' מאיר, "What is R. Meir's reason?" and the Gemara answers אמר ר' אחא בריה דרבה משמיה דגמרא... דגמרא... דגמרא... "R. Aḥa the son of Rabbah answered in the name of *gemara*..." Rashi explains כך קיבל מרבו ורבו מרבו עד ר"מ ששמע משמו ולא מן דעתיה קמפרש לטעמא דר"מ. "This is how he received it from his teacher, and his teacher from his, going all the back until it was

²⁴ R. Rabinowitz דכוליה ישיבה דרבנן דבי מדרשא (רש"י יומא לג א, ד"ה משמיה דגמרא) in *Dikdukei Sofrim* *ibid.* offers an alternate reading, משמא דגמא, "in the name of Gamda." This reading, however, is unlikely as the only Gamda mentioned in the Gemara was from the sixth generation of Amoraim, which would make a reference to him by Abbaye impossible.

²⁵ כך מקובל מכל בני הישיבה שקיבלו מרבתייהם (רש"י יומא יד א, ד"ה משמיה דגמרא)

²⁶ *Arukḥ* under an entry for גמר writes, אבוי מסדר מערכה משמא דגמרא פירוש לא, אמר ר. מ. מ. Landau in his *Zelota da-Avraham* objects to this saying: וצ"ע שהרי אמר אבוי התם, גמרא גמירנא סברא לא ידענא, וא"כ ע"כ: I am not sure *Arukḥ* must be read as R. Landau does: perhaps the *Arukḥ* is saying that Abbaye is quoting an anonymous source, not a specific person.

heard from R. Meir. Not that [R. Aḥa] is giving his own explanation of what R. Meir said.”

ואליבא דאבא שאול: Explaining **ואליבא דאבא שאול** Rashi refers us back to 14b to remind us that the statement of Abbaye is in accordance with the opinion of Abba Shaul and not in accordance with the *ḥakhamim*.²⁷ Using *Yevamot* 86a as a model, however, we can also say that **אבבי מסדר מערכה משמיה דגמרא, ואליבא דאבא שאול** means that Abbaye recited the order of the Temple functions based on what was taught to him by his teacher, who in turn heard it from his teacher, going back—perhaps—all the way to Abba Shaul.

Based on the above we now translate the introductory sentence as “Abbaye recited the arrangement in the name of tradition and in accordance with Abba Shaul.” We can also say that it is likely that *The Gemara Text* was not created by Abbaye, that there is a strong possibility that it is a *Beraita*,²⁸ and that perhaps its origin goes back all the way to Abba Shaul. After all Abba Shaul is associated with *The Text*,²⁹ he may have lived at the time of the Temple,³⁰ he was an expert regarding the structure and the utensils of the Temple (Mid.

²⁷ דאמר בפ"ק הטבת כל הנרות קודמות (לכל) לקטורת (רש"י יומא לג א, ד"ה ואליבא דאבא שאול).

²⁸ Indeed Rabbeinu Beḥaye, *Parshat 'Ekev* p. 309 (Ḥayyim Shavel, Mossad HaRav Kook edition) refers to *The Gemara Text* as a *beraita*. R. Moshe Isserles (Rema) in *Torat ha-Olah*, section 3, chapter 10, expresses surprise, however, that he would do so: ותמהני עליו שכתב שהוא ברייתא והוא מימרא מאבבי דהוה מסדרא אליבא דאבא שאול ולא אליבא דרבנן ואפשר מאחר שאבבי אמרה משמיה דגמרא כתוב שהוא ברייתא ורוצה לומר שקבל סדרה מן התנאים.

²⁹ See *Encyclopedia Judaica*, vol. 2, p. 40, “[I]t has been suggested that there was a different Mishnah of Abba Shaul, which Judah ha-Nasi had used.” Also in *Encyclopedia of Talmudic and Geonic Literature*, edited by Mordechai Margalioth, we find אבא שאול שנה משנה, שהשתמש בה ר' יהודה הנשיא מסדר המשנה, והשוה אותה עם משנת חכמים אחרים, וכמה פעמים העיר רבי במשנה על נוסחת משנתו של אבא שאול. The source for these assumptions is most likely Israel Lewy, *Ueber Einige Fragmente aus der Mishna des Abba Saul*.

³⁰ R. Aaron Hyman, *Toldot Tanaim ve-Amoraim*, “Apparently [Abba Shaul] witnessed the *Beit ha-Mikdash* as it appears from his words in *Middot* 2:5... From all these it seems that he is speaking as someone who witnessed what was in the *Beit ha-Mikdash*” vol. 3, p. 1106.

2:5; 5:4; Shek. 4:2), and he appreciated the rhythm of words and liked to create new ones.³¹

A Literary Feature of *The Gemara Text*

There is another literary feature in *The Text*: initially it slows the reader down, it then speeds him up, and at the end slows him down again.

When one recites *The Text*, especially as part of a daily prayer, he finds himself saying the first seven pairs of phrases in a slow deliberate pace.

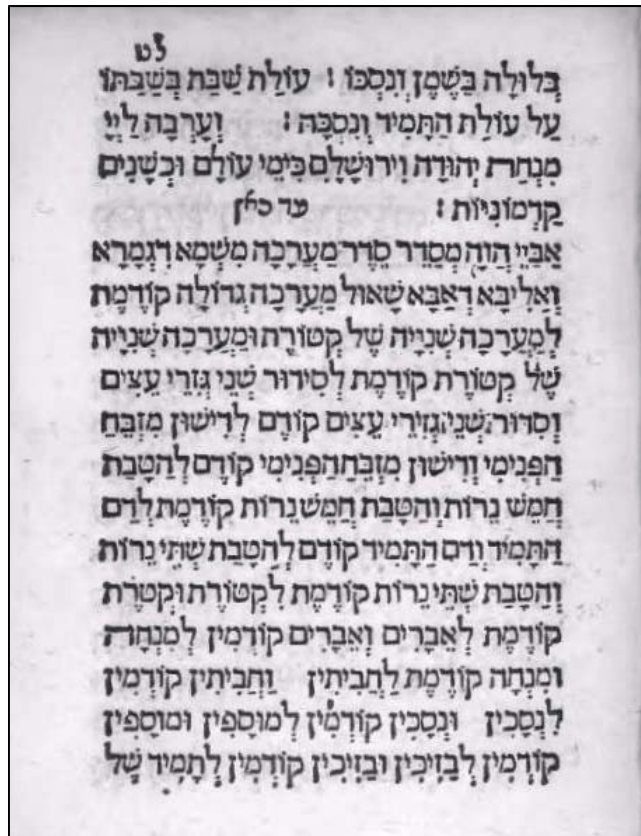
When he recites the next six short pairs of phrases, however, his pace speeds up. These latter six pairs of phrases evoke the back-and-forth rocking sounds of an express subway train speeding past the local stations. When I recite *The Text* each morning I am reminded of the זריזות associated with the Kohanim in the *Beit ha-Mikdash*: On the one hand the Kohanim were deliberate and meticulous (a feeling evoked by reciting the first seven pairs of phrases), and yet on the other hand they were efficient and quick (a feeling evoked by reciting the next six pairs of phrases).

Finally, with the onset of the fourteenth pair of phrases the pace is once again slowed down and a normal prayer speed resumes.

³¹ Abba Shaul's fondness for creating new words is evidenced by the statement repeated in Tannaic literature that Abba Shaul היה קורא—he would call or give a name to something. The most remembered phrase in this vein is in *Kiddushin* 4:2 קורא לשתוקי בדוקי. In *Yerushalmi Peah* 8:1, 20d/21 we find, תניא אבא שאול היה קורא אותן משושות.³¹ In *Yerushalmi Shekalim* 8:1, 51b/1 we also find אבא שאול היה קורא אותן צפורן. Similarly in a *Tosefta* in *Yoma* 1:3 we find אבא שאול היה קורא אותה לשכת בית שמניא. In *Tosefta Yoma*, however, we find a different Tanna, R. Yehuda, as being the author of a new word: רבי יהודה [היה קורא אותה] בלווטין. The attribution to R. Yehudah, however, is suspect. In *Yerushalmi Yoma* 1:1, 38c/35, we find almost the exact phrase—only this time it is attributed to Abba Shaul: אבא שאול היה קורא אותה לשכת בלווטין.

Another version of *The Text* found in Siddurim

The *siddur* of סופר מה"ר שבתי סופר contains a version of *The Text* in which each of the fourteen pairs of phrases contains קודם, קודמת, or קודמין.³² There is no existent Gemara manuscript that provides evidence of this. There are, however, a number of old *siddurim* that contain such a text dating from 1490³³ and 1524 (see below).

PrSi1524: *Siddur*, Venice, 1524, Sephardic

³² *Sha'arei Teshuvah* (*Mishnah Berurah*, 48) writes, however, that there is no need to add *kodem* to each phrase, כתב הרב ז"ל שאצ"ל בכ"א קודמת רק וקטורת, לאיברים עד בזיכין שאז צ"ל ובזיכין קודמין כו'.

³³ See PrSi1490.

Establishing the Precise Text of the Gemara

I would like to suggest the following as the most correct text based on existing manuscripts and other proofs. Dividing *The Text* into its individual pairs and centering them yields the following aesthetically pleasing image.

מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת	1
מערכה שניה של קטרת קודמת לסדור שני גזרי עצים	2
וסדור שני גזרי עצים קודם לדשון מזבח הפנימי	3
ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות	4
והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד	5
ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות	6
והטבת שתי נרות קודמת לקטרת	7
וקטרת לאברים	8
ואברים למנחה	9
ומנחה לחבתין	10
וחבתין לנסכין	11
ונסכין למוספין	12
ומוספין לבזיכין	13
ובזיכין לתמיד של בין הערבים	14
שנאמר והקטיר עליה חלבי השלמים	15
עליה השלם כל הקרבנות כלם	16

Line 2 מערכה שניה: MsTbL, MsTbJ, MsTbS1, MsTbM6, PrSi1490, PrSi1524, PrSi1712, PrSi1717, PrSi1735 contain ומערכה. MsTbO, MsTbM95, PrTbVe, PrTbVi, PrTbA contain מערכה. **Analysis:** There is Talmud Bavli (“TB”) manuscript evidence for the word מערכה with and without the leading ן. The printed editions omit the ן. The early *siddurim* contain the ן. A literary case can be made that since the word מערכה is at the beginning of two consecutive pairs it should not require the leading ן at the beginning of the second pair. I cannot make a strong case either way. We thus leave it without a ן as in our standard printed Gemara.

Line 5 והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד: MsTbL, contains קודם with a diacritical mark above the ן. MsTbS1 contains קודמת. MsTbS14

contains קודמות. MsTbJ, MsTbO, MsTbM6, MsTbM95, PrTbA, PrTbVe, PrTbVi contain קודם. **Analysis:** Although the majority of sources contain קודם, since we have two manuscripts that indicate קודמת, which is grammatically correct, we choose קודמת.

Line 7 והטבת שתי גרות קודמת לקטרת: MsTbO contains קודמין. MsTbS1, MsTbS14 contain קודמת. MsTbM6, MsTbJ, PrTbVe, PrTbVe contain קודם. MsTbL contains קודמות. MsTbM95 contains 'קודמ'. **Analysis:** Although the majority of sources contain קודם, since we have three manuscripts that indicate קודמת, which is grammatically correct, and in addition (T2) of PrTbVe and PrTbVi contain קודמת, we choose קודמת.

Line 8 וקטרת לאברים: MsTbO contains וקטורת לאיברים. MsTbS1 contains וקטרת קודמת לאברין. MsTbM6 contains וקטרת לאיברין. MsTbS14, MsTbJ contain וקטורת קודמת לאיברים. MsTbM95 contains וקטורת קודמ' לאברים. MsTbL contains 'וקטורת קודם לאיבר'. PrTbVe, PrTbA contain וקטורת קודם לאיברים. PrTbVi contains וקטורת קודם לאברים. **Analysis:** All manuscripts except for one, and all printed editions contain either קודם or קודמת. However, the (T2) versions of MsTbJ, MsTbL, PrTbVe, PrTbVi, PrTbA all omit קודם and קודמת. Therefore either keeping קודמת or leaving it out is fine, but since the literary style is to omit it—because of its one-word phrases—we do the same. As to לאברים (Biblical Hebrew) vs. לאברין (Mishnaic Hebrew), either would be correct but since the overwhelming majority of the sources have לאברים we choose that.

Line 14: ובזיכין לתמיד של בין הערבים: MsTbO, MsTbS1, MsTbM6, MsTbM95, PrTbVe, PrTbVi, PrTbA contain ובזיכין לתמיד של בין הערבים. MsTbL contains ובזיכין לתמיד של בין הערביים. MsTbJ contains ובזיכין לתמיד שלבין הערבים. PrSi1490, PrSi1524, PrSi1712, PrSi1717, PrSi1735, PrSi1832, PrSiSS2003 contain ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים. **Analysis:** All manuscripts omit קודמין whereas all printed *siddurim* have it. We choose to omit as evidenced by all existent manuscripts.

Line 15: והקטיר עליה חלבי השלמים: All TB manuscripts and printed versions contain only the latter part of the verse והקטיר עליה חלבי השלמים. All printed *siddurim*, however contain the entire verse וערך ועלה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים. **Analysis:** ועלה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים is the verse, and עליה השלם כל הקרבנות כלם is the exe-

genesis. We are instructed to read the verse "עליה...השלמים" as "עליה" "השלם". Rashi explains: "...finishing; concerning the daily burnt offering of the morning mentioned at the beginning of the verse that states וערך עליה העלה והקטיר—regarding this it adds, ‘after it, shall come all the sacrifices.’ It was not taught concerning the afternoon (i.e., the daily burnt offering of the afternoon), for that is the last of the sacrifices.” According to Rashi the entire verse is relevant to the exegesis, however, since the main words are in the latter part of the verse, and since all manuscripts contain only the latter part of the verse we do the same. ❧

Abbreviations for Manuscripts and Printed Editions

Abbreviations for Talmud Bavli Manuscripts³⁴

MsTbL	TB Manuscript, London, British Library, Harley 5508
MsTbJ	Talmud Bavli Manuscript, New York, JTS, Rab. 1623

Abbreviations for Talmud Bavli Manuscripts³⁵

MsTbO	Talmud Bavli Manuscript, Oxford Opp. Add.
MsTbS1	TB Manuscript, St. Petersburg – RNL Evr. II A 293/1
MsTbS14	TB Manuscript, St. Petersburg – RNL Evr. II A 293/14
MsTbM6	Talmud Bavli Manuscript, Munich 6
MsTbM95	Talmud Bavli Manuscript, Munich 95

Abbreviations for Printed Editions of Talmud Bavli³⁶

PrTbVe	Talmud Bavli Print Venice
PrTbVi	Talmud Bavli Print Vilna
PrTbA	Talmud Bavli Print Amsterdam

Abbreviations for Printed Siddurim³⁷

PrSi1490	Lisbon, 1490, Sephardic
PrSi1519	Prague, 1519, Ashkenazic
PrSi1524	Venice, 1524, Sephardic
PrSi1560	Tihingin, 1560, Ashkenazic
PrSi1597	Krakow, 1597, Ashkenazic
PrSi1616	Hanwah, 1616, Ashkenazic
PrSi1691	Frankfurt on Main, 1691, Ashkenazic
PrSi1681	Amsterdam, 1681,
PrSi1712	Amsterdam, 1712, Sephardic
PrSi1713	Berlin, 1713, Ashkenazic
PrSi1717	Amsterdam 1717, Cabalistic
PrSi1735	Constantinople, 1735, Other
PrSi1832	Tzafat, 1832, Sephardic

Abbreviations for other Siddurim

PrSiSS2003	<i>Siddur M. ha-R. Shabtai Sofer mi-Premishla</i> , ed. Yitzhak Satz, Dovid Yitzhaki, Dovid Salmon (Baltimore: Ner Yisrael, 2003.)
------------	--

³⁴ Available at <<http://jnul.huji.ac.il/dl/talmud/bavly/selectbavly.asp>>.

³⁵ Available at <<http://www.lieberman-institute.com/>>.

³⁶ Available at <<http://www.hebrewbooks.org/>>.

³⁷ Available at <http://aleph.nli.org.il/nnl/dig/books_tef.html>.